

בש"פ 3708/14 - מדינת ישראל נגד יעקב (ג'קי) שבירו, אבנור שפיר

בבית המשפט העליון

בש"פ 3708/14

כבד השופט צ' זילברטל

לפני:

מדינת ישראל

המבקשת:

נ ג ד

1. יעקב (ג'קי) שבירו (מור)
2. אבנור שפיר

המשיבים:

בקשה שלישית להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכוויות אכיפה – מעצרים),
התשנ"א-1996

כ"ט באיר התשע"ד (29.5.2014)

תאריך הישיבה:

עו"ד יורם הירשברג
עו"ד אהרון בן-שחר; עו"ד תמייר חזז

בשם המבקשת:

בשם המשיבים:

החלטה

בקשה שלישית להארכת מעצרם של המשיבים בתשעים ימים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכוויות
אכיפה – מעצרים), התשנ"א-1996.

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין

1. נגד המשיבים, שהם אחיהם, הוגש כתוב אישום, הכלל 24 אישומים, מייחס להם, ולחברות שבאמתם פועלן (הנאשומות 3-5 בכתב האישום) מאות עבירות מס. כן מייחסות למשיבים עבירות של סחיטה באזומים וניסיון לסתיטה באזומים. עיקרו עובדות כתוב האישום הובאו בהחלטת השופטת ע' ארבל בבקשתה הראשונה שהוגשה לבית משפט זה להארכת מעצרם של המשיבים (בש"פ 13/8010 מיום 25.12.2013) ועל כן הדברים יבואו להלן אך בקצרה. על-פי כתב האישום, בין השנים 2007-2012 שימשו המשיבים כמנהלים בחברות, אשר נרשמו על שםם של אחרים וזאת ללא ידיעתם או הסכמתם. נטען, כי באמצעות חברות אלה ביצעו המשיבים שורה ארוכה של עבירות מס בסכום כולל של 147,114,399 ש"ח וזאת בעיקר באמצעות הפקת חשבונות פיקטיביות, וטור ניכוי תשומות שלא כדין.

הפרק השביעי לכותב האישום מייחס למשיב 1 שלושה אישומים שעוניים עבירות של סחיטה באזומים. נטען, כי המשיב 1 איים על פה מטעם הוועדה המקומית לתכנון ובניה במועצת המקומית עמק חפר במטרה להניאו מאכיפת צו הריסה שהוזע נגד עבודות בנייה שביצעו בלי היתר. עוד נטען, כי המשיב 1 התפרץ לישיבה של המועצה המקומית ואיים על ראש המועצה במטרה להניאו מנקיית צעדים לשםימוש צו הריסה. לבסוף נטען, כי המשיב 1 איים על מנהל בחברה אשר לוותה ממנו כספים כדי להביא להשבת הלהלוואה. למשיב 2 יוחסה עבירה של סחיטה באזומים בגין מעורבותו בהתפרצויות לישיבת המועצה המקומית.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה לבית משפט השלום בקשה למעצרם של המשיבים עד תום ההליכים. כמפורט בהחלטה בש"פ 13/8010, בית משפט השלום (כב' השופטת מ' בן ארי) נעתר לבקשת לאחר שהמשיבים לא חלקו על קיומן של ראיות לכואורה להוכיחו המיחס להם, ולאחר שתסקרי מעצר שהוגשו בעוניים לא באו בהמלצת חיובית. בהחלטתו עמד בית המשפט עלUILות המעצר שקבעו בעוניים של המשיבים: מסוכנות, הנלמדת מחומרת העבירות המייחסות להם, היקפן והאמצעים שננקטו לצורך ביצוען. עוד נאמר, כי מסוכנות זו אף טבועה בעבירות הסחיטה באזומים המייחסות למשיבים. לבסוף נאמר, כי בעוניים של המשיבים קיימ חשש להימלטות מן הדין ולשיבוש הליני משפט.

3. על ההחלטה לעצרם עד תום ההליכים הגיעו המשיבים ערירים אשר נדחו על-ידי בית המשפט המחוזי. בהמשך הגיעו המשיבים בבקשת לעזין חוזר בהחלטת המעצר, ובית משפט השלום הורה על הגשת תסקרי מעצר עדכניםים בעוניים. בתסקירות המעודכן בעוניינו של המשיב 1, הומלץ על שחררו למעצר לבירור בית מלא. התסקיר בעוניינו של המשיב 2 נותר שלילי, אף שירות המבחן התרשם לחוב מהמפתחים שהוצעו בעוניינו. בהחלטתו מיום 22.10.2013 דחה בית המשפט את הבקשות לעזין חוזר בקביעו, כי נוכח UILות המעצר שקבעו בעוניים, לא ניתן ליתן למשיבים את האמון הנדרש כדי לשחררם לחולפת מעצר.

4. משלפו תשעה חודשים ומשפטם של המשיבים טרם הסתיימו, הגישה המבקרת בקשה להארכת מעצרם. בהחלטתה מיום 25.12.2013, קבעה השופטת ארבל כי נסיבות המקירה דנא מוטות את הCPF לעבר קבלת הבקשה. בין השאר, עמדה השופטת ארבל על המסוכנות הנש��ת מן המשיבים, הנלמדת, בין היתר, מחומרת העבירות המייחסות להם וממידת התחכם שנלוותה לביצוען. נאמר גם, כי בנסיבות אלה קיימ גם חשש שהמשיבים ינסו לשבש הליני משפט

או להימלט מפני הדיון. לבסוף עמדה השופטת ארבל על כך שהגמ שקבע שמיית התקן העיקרי אינו משביע רצון, אין בכך לשנות את נקודת האיזון, שכן האחריות לכך רווחת בעיקר לפתחם של המשיבים.

5. בסמוך ליום תקופת הארכת המעצר הראשונה, הוגשה בקשה שנייה להארכת מעצרם של המשיבים, ובהחלטה מיום 27.2.2014 נעתר בית משפט זה לבקשתו (בש"פ 14/1353). השופט י' עמידת צין בהחלטתו, כי אף שההיליך בעניינים של המשיבים לא צפוי להסתיים במסגרת ההארכה המבווקשת, יש מקום להיעתר לבקשתה מאחר שלא "חל שניי מהותי ברמת מסוכנותם של המשיבים, כמפורט בהחלטת השופטת ארבל (ולא געלם מעניין תסוקיר שירות המבחן לגבי המשיב 1) ... [ז] כי בנקודת זמן זו, טרם השתנה נקודת האיזון בין אינטרס החירות של הנאשם וחזקת החפות מול האינטרס של שלום הציבור וביטחונו" (בש"פ 14/1353, פסקה 8).

6. לאחר ההחלטה להאריך את מעצרם בפעם השנייה, הגיעו המשיבים לבית משפט השלום בבקשת לעיון חוזר בהחלטה על מעצרם. בית המשפט דחה ביום 21.5.2014 את הבקשות בקבועו, כי אף שעם סיומה של פרשת התביעה התקהטה מעטUILT המעצר שענינה בחשש מפני שיבוש הליכי משפט "אין לקבוע במקרה זה כי החשש הוסר באופן מהותי מצדיק שקיים מחדש מחדש של נקודת האיזון". בית המשפט הוסיף כי UILT המעצר, שענינה מסוכנות הנש��פת מן המשיבים, עודנה עומדת.

השלשלות העניינים בתיק העיקרי

7. מאז שהוארך מעצרם של המשיבים בפעם השנייה המשיך ההליך העיקרי להישמע כסדרו, והembaliות אף חזרה בהמספר מצומצם של אישומים. ביום 6.4.2014 הסתיימה שמיית פרשת התביעה, וביום 9.4.2014 העלו המשיבים טענת "אין להшиб לאשמה", אשר נדחתה ביום 30.4.2014. במועד זה גם נקבעו שני מועדיו דין לשמיית פרשת ההגנה, אך מועדיהם אלה נדחו לבקשת בא כוח המשיבים לימים 25-26.5.2014. בבקשתה נאמר, כי עד כה המשיבים בלבד זומנו להעיד במסגרת פרשת ההגנה.

הבקשה

8. בבקשתנו, כי UILT המעצר, אשר עמדו ביסוד ההחלטה הקודמות עומדות בעינן: מסוכנות לציבור ורכושו, חשש מפני שיבוש הליכי משפט וחשש מפני הימלטות מן הדיון.

לטענת המבוקשת מסוכנות המשיבים נלמדת, בין היתר, מהיקף העברות המייחסות להם ומכך שUberot אלה בוצעו בתחום ותוך גרים נזק לאוצר המדינה. המבוקשת מזכירה בהקשר זה, כי ההחלטה קבעה לא פעם Uberot רכוש שלעצמם עשויות להקיםUILT מעלה. מעבר לכך, טוענו, כי מסוכנות המשיבים נלמדת גם מעברות הסחיטה באזימים המייחסות להם ומנסיבות ביצוען. בהקשר זה מדגישה המבוקשת, כי במהלך ניהול ההליך התברר כי המשיב 1 יצר קשר טלפוני עם שני עדי תביעה ולפיקר עתה מתבקשת הרשות גם בעבירה שיבוש הליכי משפט. עוד טוענו, כי בעניינים של המשיבים קיימ חשש כי הם יפעלו לשיבוש הליכי משפט, וסיום פרשת התביעה אינו מקרה לחלווטין סיכון זה.

כן נטען, כי קיימש ממשי שהמשיבים ינסו להימלט מאיימת הדיון נוכח העונש הכבד הצפוי להם אם יורשוו במינוים. לטענת המבקרת, בנסיבות אלה אין מקום ליתן במשיבים אמון הנדרש לשם שחרור לחילופת מעצר. המבקרת מזכירה גם, כי לא נדרשים אמצעים מיוחדים לשם ביצוע העבירות מן הסוג המינויים למשיבים ועל כן קיימש שחרורם לחילופת המעצר יעמיד בסכנה את שלום הציבור ורכשו.

לענין הימשכות ההליכים בתיק העיקרי, מזכירה המבקרת את קביעותיו של בית משפט זה ביחס לאחריות המשיבים לעיכובים בשמייעת התקיק. עוד נטען, כי במהלך שמייעת פרשת התביעה הפריע המשיב 2 למהלך הדיונים, מה שתרם אף הוא לעיכוב. לבסוף נטען, כי בית משפט זה עמד על כך שבתקיקים מורכבים, דוגמת התקיק דנא, המועדים שקבע החוקק לשימוש ההליך אינם תמיד ריאליים, ומכאן בהתחשב באופיו של התקיק, השלב בו הוא נמצא ועילות המעצר שפורטו - יש מקום להיעתר לבקשתה.

הדיון

9. בדין שנערך בפני הפונה בא כוח המבקרת, עו"ד הירשברג, לאמור בבקשתה ועודכן כי ההליך נמצא בשלבים מתקדמים. עו"ד הירשברג הדגיש, כי אך לאחרונה נבחנה בבית משפט השלום שאלת מעצרם של המשיבים במסגרת בקשה לעיון חוזר שנדחתה. בא כוח המשיבים, עו"ד בן שחר, הלין על כך שה浼קרת מנסה להעצים את מסוכנות המשיבים בלי שהוא לכך בסיס. כך, למשל, נטען כי אין בסיס בכתב האישום לאמור בבקשתה באשר לסקום הכלול של העבירות, וכי לא היה מקום להזכיר בבקשתה את עבירות שיבוש הליכי משפט משזרה לא בא בכתב האישום, מה גם שאחד מעדיו התביעה, שנטען כי עם שוחח המשיב 1, הדגיש זה ניהל עמו שיחה יידוטית בלבד. עוד טען בא כוח המשיבים, כי עם התקדמות שמייעת העדויות מתבררת תמונה שונה מזו שהצטירה בכתב האישום ביחס לנסיבות ביצוע עבירות הסחיטה באיזומים, יש בכך להצביע על מסוכנות פחותה בהרבה מזו שיוחסה למשיבים מלכתחילה. בין היתר, התקיחס עו"ד בן שחר לעדות ראש המועצה, אשר מסר בעדותו כי המשיב 1 התנצל בפניו לאחר התפרצותו הקצרה לישיבה, ומסיבה זו, בין היתר, בחר שלא להגיש תלונה במשפטה. עו"ד בן שחר טען גם, כי אין מקום לשוב על הטענה שלמשיבים אחראיות להימשכות ההליכים שכן עתה הם עושים מאמץ להביא לשימוש ההליך חרף המחויר שהדבר גובה מהמשיב 1 הסובל מבעיות בריאותיות קשות. בענין זה הינה הסגנון להערכה שבית משפט השלוםמצא לנכון לכלול בפרטוקול בה מובעת הערכה למאਮצי המשיב 1 לקדם את ההליך על אף קשיים. עו"ד בן שחר העירך כי פרשת הגנה צפואה להסתיים בעוד ארבעה חודשים וכי ההליך יכול צפוי להסתיים רק בעוד שנה עד שנה וחצי ואין מקום להוtier את המשיבים במעצר בתקופה זו. עו"ד הירשברג, לעומת זאת, סבר כי התקיק נמצא קרוב לסיומו וטען כי אין מקום לדון, במסגרת בקשה להארכת מעצר, בנסיבות העדויות שנשמעו בתיק העיקרי.

בתום הדיון הוחלט להאריך את מעצר המשיבים עד למתן החלטה בבקשתה.

דין והכרעה

11. לאחר שבחןתי את הבקשתה וسمעתה את טענות הצדדים בדיון, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשתה להתקבל

עמוד 4

בכפוף לאמור בפסקה 13 שלහלן, לפיו יכולים המשפטים להשתחרר ממעצר בית לאחר שיווגשו תסקורי מעצר מעודכנים ובהתחשב بماה שייאמר בהם.

נראה, כי במקרה זה יש מקום לחזור למושכלות היסוד באשר לתקפינו של בית משפט זה לפי סעיף 62 לחוק המעצרים: בבקשתה להארכת מעצר נדרש בית משפט זה לאזן בין זכותו של הנאשם, אשר טרם הורשע, לחירות, לבין האינטרסים בשמירת הציבור ורכשו ובשמירה על תקינות ההליך הפלילי. האיזון מושפע, בין היתר, מmars' שהות הנאשם במעצר ומיקצ' התקדמותו של ההליך העיקרי, מידת המסתכנות אשר נשקפת מן הנאשם; ומהותו של הגורם שניית ליחסו לאחריות להתחמקות ההליכים. לחלוּף הזמן שימושות מיוחדת בבחינת בקשנות להארכות מעצר, שכן, לעיתים ובנסיבות מסוימות, יש בו כדי להביא לשינוי נקודת האיזון שיתיקן הש懷יקה מעצרו של הנאשם בראשית ההליך: "כל שמתארך ההליך המשפטי בעניינו של הנאשם אשר שהוא במעצר, גובר משקלו של אינטרס חירותו של הנאשם ביחס לאינטרס שלום הציבור וביתחונו, וגובר משקלה של חזקת החפות שממנה נהנה הנאשם עבור להרשותו" (בש"פ 552/13 מדינת ישראל נ' דלו (31.1.2013)).

בעניינו, בראשיתו של ההליך נקודת האיזון נתה לעבר הורתת המשפטים במעצר מהסיבות ומהעלות אשר נמננו לעיל. עם זאת סבורני, כי בנקודת הזמן הנוכחי ונוכח הנסיבות שיפורטו להלן, הCPF נטה לעבר שחרורם של המשפטים לחופת מעצר. ראשית, אף שסיום פרשת התביעה אינו מאיין לחלוּף את החשש מפני שיבוש הליך משפט אין לכך כי יש בו כדי להפחית במידה ממשית חשש זה (ראו, למשל, בד"פ 6347/05 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 7 (7.8.2005)). שנית, סבורני כי עם התקדמות ההליך בעניינים של המשפטים לא ניתן להסיק שוב כי נשקפת מהם מסוכנות כזו שאינה מאפשרת בוחנת שחרורם לחופת מעצר. אכן, קיימות ראיות לכואורה להוכחת המיוחס למשפטים בכתב האישום, אך אם בתחלת ההליךabissto ראיות אלה קיומן של סיבות מחמירות לביצוע עבירות הסחיטה באיזומים נראה, כי עם התקדמות ההליך חלו התפתחויות שאינן מאפשרות שוב להסיק מאיושומים אלה על מסוכנות אינהרטנית שלא ניתן לאינה. יודגש, אין האמור מכוון לעוצמת הראיות לכואורה או לטענות בדבר כרטיס בחומר הראיות, אלא כל שנאמר הוא, כי עתה לא ניתן להסיק מהן שוב על מסוכנות כזו שלא מאפשרת את שחרור המשפטים לחופת מעצר. בהקשר זה לא לモתר להזכיר גם, כי חלקו של המשפט 2 בעבירות אלה, גם כפי העולה מכתב האישום, אינו מרכז כל וכל.

לנתונים אלה יש להוסיף את חלוּף הזמן מאז מעצרם של המשפטים. אמנם, כפי שצין בית משפט זה בעבר, המשפטים אינם חפויים מאחריות להימשכות ההליכים בעניינים. עם זאת, יש ליתן משקל לכך שעיכובים אלה נגרמו בעיקר בראשיתו של ההליך ונראה כי עתה מצב הדברים הוא שונה. אכן, נראה כי המשפט 2 הפריע בנקודת מסויימת לשםיעת המשפט, אך מעיון בפרוטוקולים הרלבנטיים ספק אם הדבר הביא לעיכוב בהמשך בירור המשפט. יתרה מכך, כפי שצין בא כוח המשפטים בדיון שנערך לפני, נראה כי עתה המשפט 1 פועל כפי יכולתו כדי להביא לקידום ההליך בקצב ראוי וזאת חרף קשיים בריאותיים ואחרים מצדו, דבר שאפ' זכה להערכת בית המשפט. חרף העובה שההליך מתקדם בקצב משבע רצון בשלב זה ניתן להעיר, כי משפטם של המשפטים לא יסתים בתקופת הארכת המעצר המבוקשת, שהרי גם אם במסגרת פרשת ההגנה לא צפויים להיעיד עדים רבים (הסגנור העיריך כי אם יוחלט על זימון עדי הגנה פרט למשפטים מדובר בכ-5 עדים) - עדותם של המשפטים עשוי לאורך זמן מה, ולאחר מכן על הצדדים להיערך להליך סיכומיים בתיק מורכב ומסועף. כמו כן שידרש גם פרק זמן הולם לכתיבת הכרעת הדין.

לבסוף, יש מקום להתייחס בקצרה למסיקרים המעודכנים בעניינים של המשיבים. אכן, המסיקר האחרון שקבע בעניינו של המשיב 2 אינו חייב וזאת נוכח התרשומות שירות המבחן כי המשיב אינו מגלת תובנות לנسبות הסתמכותו ונוטה להטיל את מלאה האחריות על עצמו, המשיב 1. לצד זאת, יש לזכור ששירות המבחן התרשם מהמפתחים שהוצעו בעניינו של המשיב זה וסביר כי הם יכולים לבצע את תפקידם. מעבר לכך, ועל אף התרשומות הכלילית של שירות המבחן, כן עולה מהמסיקר כי לתקופת המעצר השפעה על המשיב 2. באשר למשיב 1, מסיקור המבחן בעניינו היה חיוני וכן גם ההתרשומות מהמפתחים שהוצעו בעניינו.

12. סיכום של דברים, אף שלמשיבים מיוחדות מיוחדות חמורות שיש בהן להקים עילות מיוחדות שונות, איני סבור כי בשלב זה של ההליך ניתן לומר כי אין מקום לבחון חלופות מיוחד בעניינים של המשיבים. כאמור, המשיבים מצויים במשפט תקופה ארוכה, ואף שעתה ההליך מתקדם בקצב משבע רצון, נראה כי לא יהיה די בארכה הנוכחית כדי לסייעו. המבקשת מפנה בבקשתה להחלטתי בבש"פ 2459/14 מדינת ישראל נ' בד"ר (10.4.2014) כדי לטען, שנוכח אופיו ומרכיבותו של התקיק דנא, אין ניתן לשיקול של חלוף הזמן משקל כה משמעותי. עם זאת, סבורני כי השוואה זו אינה חפה מתקשיים, בין היתר, נוכח נסיבותיו השונות בתכליות של הנאים בבש"פ 2459/14 הנזכר, אשר היה בעל עבר פלילי מכבד, ביגוד למשיבים בתיק דנא, אשר לא נרתע והמשיך מביצוע עבירות גם לאחר שריצה תקופות מאסра. מעבר לכך, עם התקדמות ההליך בעניינים של המשיבים נראה כי לא ניתן ליחס להם את אותה מסוכנות האינהרנטית שיוחסה להם בתחילת ומה גם שהחשש לשיבוש הליכי משפט אינם קיימים באותה עצמה.

13. בנסיבות אלה, נראה כי בנקודת הזמן הנוכחי האיזון בין מכלול השיקולים מטה את הcpf לעבר דחיתת הבקשה. עם זאת, ומאחר שחלף זמן מה מאז שנערכו המסיקרים המעודכנים בעניינים של המשיבים, יש מקום לעירication מסיקרים מעודכנים שבגדרם יבחנו חלופות המשפט העדכניות שיוצאו על-ידי המשיבים. לאחר הגשת המסיקרים, ככל שתמצאה חלופות מיוחדות ראיות, יקבע בית משפט השלום אם יש צורך בקביעת תנאים נוספים לשחרורם של המשיבים לחלופת משטר.

סוף דבר, בשלב זה יוארך משפטיים של המשיבים לתקופה המתבקשת (זהינו ל-90 יום מיום 1.6.2014 או עד למתן פסק דין בת"פ 7455-03-13) בבית משפט השלום בתל אביב-יפו, לפי המוקדם, בכפוף לכך שבתווך 14 ימים יש שירות המבחן בבית משפט השלום מסיקרים מעודכנים בעניינים של המשיבים, זמן קצר, ככל הניתן, לאחר מכן יدون בית משפט השלום באפשרות שחרורם למשפט בית מלא ויקבע תנאים נוספים, ככל שימצא לנכון, על-פי שיקול דעתו. ככל שתהיינה לשירות המבחן בקשה בעניין הכנת המסיקרים, יפנה בעניין זה לבית משפט השלום, שמוסר לו שיקול דעת מלא בណדון.

ניתנה היום, ג' בסיוון התשע"ד (1.6.2014).

